

Чьэпыогъум
и 16-р —
гъогу хъызмэтым
иIoфышIэхэм
я Маф

**Адыгэ
Республикэм
игъогу хъызмэт
иIoфышIэхэм
ыкли иветеранхэу
лъйтэныгъэ
зыфэтишIыхэр!**

Шуусэнхъат епхыгъэ мэ-
фэкъымкэ тышууфегушо!

Экономикэм хэхъоныгъэ
ышынымкэ, цыфхэм ящыла-
кэ нахь зыкыиэтнымкэ гъо-
гухэм яшынрэ ягъецкэжъин-
рэ мэхъанэшо ялеу щит. Гъогу
дэгум өлүтэгъэшт инвести-
циякэхэр къызэралкэхъащхэр,
Ioфшэпэ чыплаклехэр щыэ
зэрхъущтхэр, социальнэ мэ-
хъанэ зилэ проектхэр зэшохы-
гъэ зэрхъущтхэр.

Адыгейм игъогу хъызмэт
иIoфышIэхэм ягуетсянгъэрэ
яхуупхъагъэрэ яшуаагъэкэ гъо-
гухэм язитет нахьышу шыгъэ-
нымкэ Ioф зышIэхэрэм джирэ
шапхъэхэм атеэпсыхъагъеу
гъогукэхэр ашых ыкли агъе-
кэжъых, гъогухэр щынгъон-
чэу щытынхэм тельтигъэ
лофтхъабзэхэр зэшуахых.

Республикэм игъогу хъызмэт
цылэжъэрэ пстэуми Адыгэйм
тапэкли хэхъоныгъэ ышыным
яахышишо зэрхашыхъэрэм
пае тызерафэразэр къэтэю. А
мэхъанэшо зилэ сэнэхъатым
зищыиэныгъэ фэзыгъэлорыш-
гъэ ветеранхэми «тхашууегъэ-
псэушо» ятэю.

Ныбджэгъу лъаплехэр, пса-
нуыгъэ пытэ, щылаклешу шуу-
лэнэу, шуузфэгъэзэгъэ Ioфым
тапэкли гъэхъэгъэшхохэр щы-
шушынхъу шууфетэю!

**Адыгэ Республикаэм
и Лышхъэу,**
Урысые политическе
партиеу «Единэ России»
и Адыгэ шольыр къутамэ
и Секретарэу
Къумпыйл Мурат

Адыгэ Республикаэм
и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЭР

ШэпхъэшIухэм адиштэу агъэцкIэжъых

Адыгейм игъогухэр гъэцкIэжъыгъэнхэм ыкли кэу шыгъэнхэм, джащ фэдэу зэпрыкыпIэхэр, лъемиджхэр гъэцкIэжъыгъэнхэм афытэгъэпсыхъэгъэ пшъэрыльхэр шъолырым зэрифэшшуашэу щызэшшуахых.

Сурэтыр А. Гусевым түрихыгъ.

Ашкэ ишлэгъэшхо къэкло
лъепкэ проектэу «Щынгъончэ
ыкли шапхъэшхэм адиштэрэ
гъогухэр» зыфиорэм.

Мыщ къыдыхъэлтигъэ лъэ-
нүкхэхэр гъэцкIагъэхэ зэр-
хуурэм ынаа тет, лъеплэ
Адыгэ Республикаэм и Лышхъэу
Къумпыйл Мурат. Тигъогухэм
язитет шапхъэхэм зэрадиштэ-
штхэм даклоу ахэр щынгъон-
чэххэр ары мыщ дэжымын анахь
шхъаа щитыр. Федеральне
гупчэм ышыре зэфхэхысыж-
хэм къызэрагъэльягъорэмкэ,
проектыр анахь дэгьюо зыгъэ-
цэкээр шольырхэм Адыгэир
ащищ. Къытэфэрэр зэклэ зэ-
рээшшуихъирэм имызакьюо, гу-
хэльхэм къаригъэхъузэ Ioфшэ-
нээр егъецакэ. Аш фэдэ экло-
лаклэм ишуаагъэкэ республи-
кэм щагъецкIэжъыре гъогухэм
япчагъэ нахьыбэ мэхъу.

Гъогур щынгъончэйн пае
ар бъэцкэжъын закъор ику-
рэл. Зэхэубытагъэу Ioфхъэбээ
зэфшхъафыбэ ашыгъэцкэ-

пъэн фаеу щит. Адыгейм гъогоу
щагъецкIэжъыгъэхэр щынгъон-
чэнхэм пае зэшшуахъщхэм
AP-м и Лышхъэу Къумпыйл
Мурат къэшакло афэхъугъу ыкли
а пшъэрылыр гъэцкIагъэ
зэрхъурэм ренэу ынаа тет.

Ахэм шуаагъэ къызэратырэ
цыфхэм ептыклю ялхэм къау-
шхъаты. Республикаэм игъогу-
хэм нахьышу ылъэныкъокэ
зэхъокыныгъэхэр зэрафхъу-
пэхэр бэмэ къыхагъэшы.

Лъепкэ проектыр къыдыхъэ-
лтигъэхэр, гъэцкIэжъынхэм
ямызакьюо, гъогу зэхкэйпIэхэм
тамыгъэхэр ашагъэцкIэжъых,
лъэрсрыклохэр бэу зызызблэ-
кырэ чыплэхэм ыкли гъэсэн-
пъэм иучрежденихэм адэжъкэ
гъогухэм тэлтэкигъэ чыплэхэр
ашагъэпсых, зэпрыкыпIэхэр
агъэтхъыжых.

Республикэм игъогушIэр
гъэхъагъэу ялхэм къащмын-
кухэу ыпекли лъыкIотэнхэм,
шольырым ипащхэм къагъеу-
курэ пшъэрыльхэр зэрифэшшуа-

шэу зэшшуахынхэм фэхъазырых.
Мы ильесим тельтигъэ Ioф-
хъабзэхэр гухэльхэр щыэм
дыштэу зэшшуахых, ари хэгъэки
2023-рэ ильесим иплан къы-
дыхъэлтигъэхэри агъэцакэх.

Адыгейм игъогушIэм анахъэу
анаэ зытырагъэтихэрэм ащищ
гъэсэнгъэм епхыгъэ ыкли цыф-
хэм язигъэпсэфигъо уахтэ
зыщагъаклорэ учрежденихэм
яклурэ гъогу яххэм ягъэц-
жъын.

Гүшүлэхэд пае, мы ильесир
пштэмэ, Гоголым ыцлэ зыхыре
урамын щыщэу лицеу N-8-м
еклуалIэрэм ильэрсрыкло гъогу,
транспортыр зэрыклохэр агъэ-
цекIэжъигъ, тамыгъакIэхэр ща-
гъэуцугъэх.

Къалэм иурам шхъаэхэм
ащыщэу Пушкиным ыцлэ зыхыре
рэм игъэцкIэжъын шышхъэу
мазэм аухыгъ. Аш тетых къэлэ-
цыклю ыгыгылэу N 9-р, Адыгэ
къэралыгъо университэтын
филологиемкэ ифакультет зы-
чилт унэр, гимназиу N 5-р,

Мыекъопэ къэралыгъо техноло-
гическэ университетын эко-
номикэмкэ ифакультет зычэ-
тыр, AP-м и Лъэпкэ театрэу
И. С. Цэим ыцлэ зыхырэ.

Джащ фэдэу лъэпкэ проектыр
къыдыхъэлтигъэхэр мы ильесим
гъозэрыплэхэр Мыекъуапэ
ицылэ заулэмэ ашагъэуцугъэх.
Ахери еджапIэхэм апблагъэх.
Аш имызакьюо, Адыгейм игъо-
гу шольыр мэхъанэ зилэхэм
ащыщхэм лъэрсрыкло гъогухэр
ашагъэпсыгъэх.

— Псэолъэ инхэм адаклоу,
чилэ мэхъанэ зилэ гъогухэм
ягъэцкIэжъыни талэкли тинаа
тедгэтийт. Дгъэнэфагъэм ылэ
титэу тызэрэхэрэм ишуаагъэкIэ
гухэльхэр щыэнгъэм щыхы-
рыцгъэхэу хууцых. А Ioфшэнэ
зэфхэхысыжъэу фэхъун фээр
зы — цыфхэмкэ ырэфэгъо
щытштэш шэпхъэшхэм адиштэрэ
инфраструктурэ гъэпсыгъэнэр
ары, — къыуагъ Къумпыйл
Мурат.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

Театрэл

Шылэныгъэр озыгъэшлэрэ къэгъэльэгъон

Адыгэ Республикаим и
Лъэпкъ театрэу Цэй Ибра-
хымэ ыцлэ зыхырэр зы-
члэт Унэм спектаклэу «Наш
класс» зыфиорэр чъэпь-
огъум и 13-м щыкъуагъ.
Польшэм идраматургэу
Тадеуш Слободзянек ытхы-
гъэм тэхигъэ къэгъельэ-
гъоныр режиссерэу Ната-
лья Ковалевам ыгъачилгъ.

Пчыхъэзэхахъэр рамы-
пъяжъээ Адыгэ Республика
и Лышъхъэу Къум-
пъыл Мурат дунаим щы-
ціэрго театрэу Е. Вах-
танговыим ыціе зыхъирэм
идиректорэу, Урысыем
искусствэхэмкіе изаслу-
женнэ Тофышшоу Ки-
рилл Крок lyklagъ. Театрэд
Адыгеим къызэрекуагъэм
фэшти Лышъхъэ творче-
скэ купым «тхьашьугъэ-
псэу» риложыгъ. Адыгеир
зызэхащагъэр ильэси 100
зэрхъульгъэм фэгъэхыгъэ
юбилейнэ медальпир Кирилл
Крок ритыжыгъ.

Залым тұсындаңыз

имы! Эжъеу спектаклыр зыщырагъэжъэшт уахъ-тэм Адыгэ Республикаем культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ кызыгуаьгь дунаим щызэльашшэрэ теат-рэу Е. Вахтанговым ыцэ зыхырэр Мыекуапэ къэ-клоным ти Лышхъяу (Лишхъяу Мыекуапэ) а

Пъесэр зы класс кызыэркълом щызызедежагъэхэм яштыэнгъэ кырыкъуагъэм ехъылгъа. Еджапъэм шы-

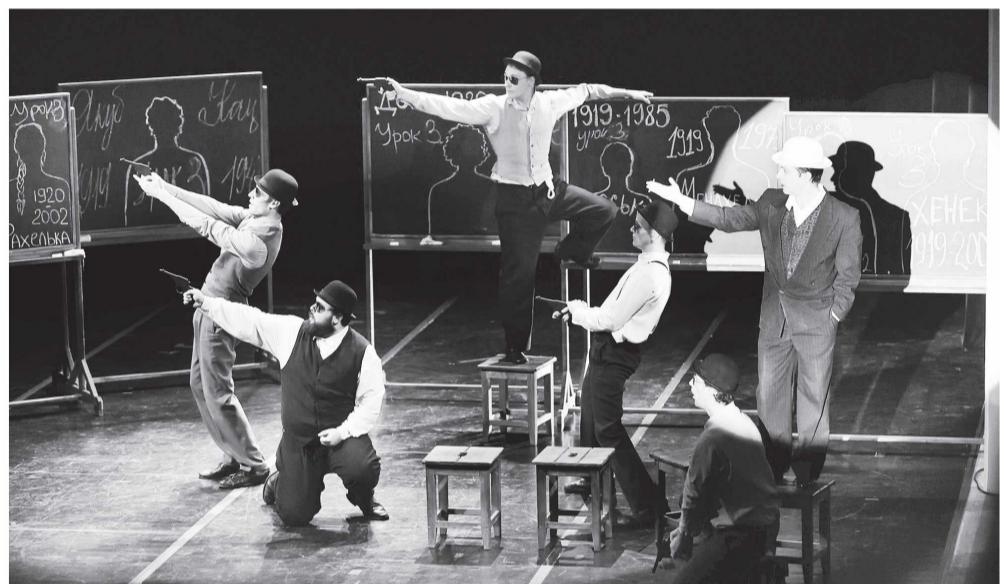
рагъажын зэфыщты-
клэ хэхыгъэхэр зэфырэлэ
хуугъэх. Хэгъэгү зэошкор
яцылэнтэ щыгхырыкыгъ,
псэуклэу ялэ хуугъэр льэ-
хъяным Ѣзэвфахьысыжы,
непэрэ мафэм гуклэ укыы-
фащэ, дунээ политикэм
урагъэгупшисэ.

Артистхэу Дарья Щербаковам, Полина Чернышовам, Эльдар Трамовым, Денис Самойловым, Владимир Логвиновым, нэмүүкхэм къашырэ рольхэр щыненгъэм къыхэхыгъэх.

Пыйхэм аримыгъашаа джурт къелэцьыкүр гъэбыльтыгъэкэ зыптугъэ бзыльфыгъэр зэрагъэмсэрэр, шъхъэгъуси, клали зимын бзыльфыгъэм ыгу ихынкырэр, зы классым щызедежагъэхэм зэгүрүүнонгъэ ахэльэу щыненгъэм къащыдэхьу аштоигъор, нэмүүк гупшигсэхэр спектаклым къышаагъэльягъо.

Къэгъэльэгъоным ептынгъэх Мэрэтыкью Рустем.

Къералыгъо гъэпсык!э и!эу Адыгеир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэу Евгений Вахтанговым ыц!э зыхыре къералыгъо академическэ театрэм чъэпы-огъум и 11 — 14-м спектаклэхэр Мыекъуапэ къышигъэ-льэгъуагъэх.

Күкэнэ
Нурбый
Тамрико
Ислъам
бый, С
Шэуджэ
Рустам,
Іэгъу та
пъэм ехъ
пъоным
хэм яро
зэрашъ
ратыгъ.
IyuklEу

Къум
Пъэльэп

Мурат, Ацумыжъ
Хъакъуй Аслъан,
Осадзе, Удыкъэко
Жъудэ Аскэр-
льга Гавшинам,
Бэлэ, Ацумыжъ
нэмъякъхэм гущы-
фэхъуг. Щызэны-
лылгээ къэгъэль-
зыиэпещэ. Артист-
льхэр дэгъоу кы-
тэрэм мэхъэнэ ин
Хъугъэ-шагъэхэр
кызыэлъахх.

Е. Вахтанговым ыцэ зы-
хыре театрэм илашщэхэм,
артистхэм аlyklarг.

«Зэльшашэрэ театрэм
спектаклыр къызэригъэ-
льэгъуагъэм Адыгейим
икултурнэ щылакэ мэ-
хъэнэ ин щырий. Пъесэр
гъэшшэгъонэу гъэпсыгъэ.
Пушкинскэ народнэ унэу
спектаклыр къызыщаагъэ-
льэгъуагъэр бэмышшэу
агъэцэкъэжьыгъ, цыифхэм
якъялшэу икъэрыкъеу хъу-

жыгъэ. Тысып^І нэк/ имылжъэу къэгъэлъэгъо-

ныр *күагъэ*, ептыгъэхэм лъэшeu агу рихыгъэу сэлъитэ», — **къыуагъ Къум-пыл Мурат.**

Евгений Вахтанговым
ыцлэ зыхыре театрэмрэ
Адыгейм ихэбзэ къулыкъу-
шлэхэмрэ тапекли зэлуклэхэ
зэрашлонгъом, культурэм,
искусствэм афэгъэхыгъеу
гущы!эгъу зэфэхъугъэх.
Ягупшисэхэр зэдиштэхэу
зэхэуцохи нэпэепль сурэт-
хэр атырахыгъэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

ШүшІЭ ІэпыІэгъур лъагъэкІуатЭ

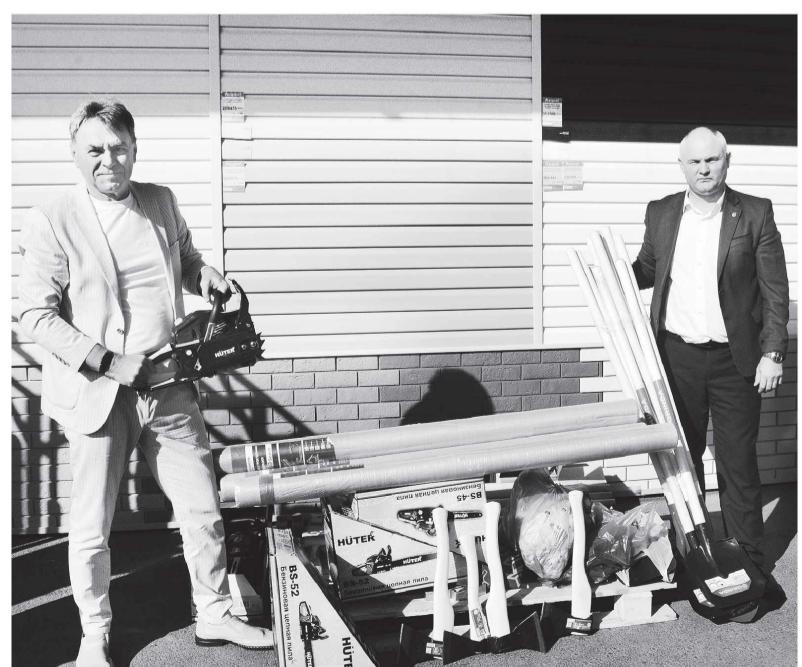
Адыгеим имобилизованнэ дзэк|ол|хэм апае зичэзыу шүүшлэ |эпы|эгъоу аугъоигъэр тыгъуасэ ат|упшыгъ.

Аш изэхээн клещакло фэхүгьэр ветеранхэм я Урсыые общественные организации и Адыгэ республикэ къутамэу «Боевое братство» зыфило-рэр ары.

— Непэ тидзэ тимобилизо-
ваннэ къулыкъушлэхэм апае

тыуғыоңғы зичәзыу шүшілә Іәпүіләгүр афәттілупцы. Мың хәхъяғаңыз псоэольпахъәхәр ықли псоэольәші Іәде-удаҳәр: пхъәхъәр, гүчүнәхәр, псыр зыпхырымықірә төхъохәр, къазгырыхәр, нәмыйкіхәри. Мы шүшілә Іәпүіләгүр къытфәзгъәхъазырылғыэр компанияеу «Прораб» зыфиорер ары. Мыр бәрә Іәпүіләгү къытфәхъухәрәм ащыш. Джаш фәдэу нәмыйкі бизнесмен-хәми яшүағыз къытагъәкы, — къылғағы ветеранхәм я Урысы общественне оранизация и Адыгә республикә күтамәу «Боевое братство» зыфиорым илашшы Алексей Харитоновым.

ІЭШҮҮНЭ Сүснэг

Суратыр Іашының Асълан тырихы

Пенсиехэмкэ фондым къеты

Шапхъэхэм ашыгъозэнхэм пае

Пенсиехэмкэ системэр зэрэгъэпсыгъэр, финансхэм ягъезекон, социальнэ юфхэм къадэлъятахъэхэм кэлледжакохэр, студентхэр икъоу ашыгъозэнхэм фытегъэпсыхъэгъэ кампаниер Адыгеим мы мазэм Ѣырагъэжъаг.

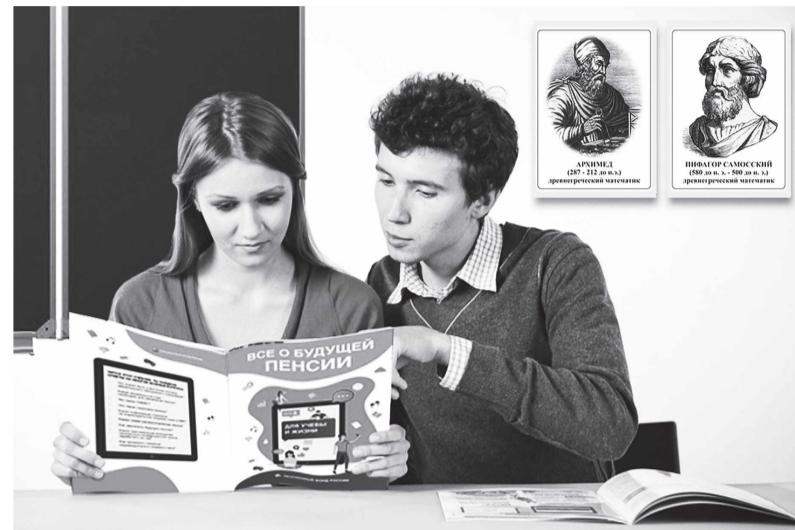
2011-рэ ильесым къыщегъэжъагъэу мы юфхъабзэр ильес къес Урысъем исубъект пстэумэ ашкэло. Кэлледжако ыки студент минитум къышымыкэу Адыгеим Ѣыхэлажъэ. Аш къыдэлъятахъэу, УФ-м Пенсиехэмкэ инфонд илофышэнхэм гуртыг, профессиональнэ ыки ашпъэрэ еджаплэхэр къаклухъэзэ ахэм

ачэсхэм алкэх, Урысъем пенсиехэмкэ исистемэ ишапхъэхэр къафауатэх, мы темэмкэ урокхэр афызэхашх, фондым икъулыкъоу цыфхэм юф адэзышэрэм рагъэблагъэх.

Егъэджэн юфшэнхэр нахь гэпсынкэгъэнхэм фэш Пенсиехэмкэ фондым «Все о будущей пенсии: для учебы и жизни»

ыцэу пособие къыдигъэкыг. Аныбжь нэсүмэ пенсие дэгүү афагъэнэфэнэм пае ныбжыкэхэм непэ анаэ зытетын фаяхэр къызэрклоу, гурьогошоу аш итхагъэх.

Мы егъэджэн юфхъабзэр ильесым ыкъэм нэс клошт, Адыгеим имуниципальна образованиехэм зэкэми ар ансэшт.

Нэбгырэ мин 18-м ехъу...

Электроннэ шыкъэм утхъажынныр егъэзигъэу Ѣытэп, шхъадж зэршёонигуу. Цыфым «итрудовой книжке» нахьн-пэрэм тетэу къыгъэнэжъигъэ-

ми, нэужым ар зэблихъужын фит. Лъехъаным къыздыгъигъэ шыкълакъэм шуягъэу хэльхэм анах шхъалэхэм ашыщ цыфыр зыщифаем аш итхагъэм еп-

лъян, хэуконоигъэ горэ фэхъугъэмэ аригъэтэрэзыхын амал зэриээр. Аш нэмыхыкэу электроннэ шыгъэ «трудовой книжкэр» зыгъэфедэрэм пэлдэгъэ шыкъэм тетэу юфшланлээм лухъан ылъэкишт. Мыш фэдэ тхылтым адрэ тывзасагъэм фэдэу, цыфыр юфшланлээм зытуури, аш зыщихъагъэри, илэнатли, иквалификации, къылукъижыгъэмэ, къызьшылукъи-

жыгъэри, зэрэутыгъэр зыфэдизири итхагъэх.

Юфшэнгъэ ильесхэр зыфэдизхэр, нэмыхыкэу аш епхыгъэу цыфым ишыкълагъэр Пенсиехэмкэ фондым интернет нэклубъо Ѣыгъэпсыгъэ «унэе кабинетым» е къэралгъо фэло-фашлэхэм япортал Ѣызэригъэшэнхэ ылъэкишт. «Трудовой книжкэр» тхапам тетымэ, юфшланлэр къезитыгъэм екдоллэн фае,

Пенсиехэмкэ фондым е МФЦ-м зафигъазами хууцт.

Юфшланлэм ятэу «трудовой книжкэр» зыгъэпсыгъахэм ежь шоигъо хуумэ электроннэу ар ышыжынэу 2020-рэ ильесым ишылэ мазэ и 1-м къыщублаа-гъэу амал илэ хууцгъэ.

УФ-м Пенсиехэмкэ инфонд и Къутамэу АР-м Ѣытэл ипресс-къулькъуу.

«ЭкоЦентрэм» къеты

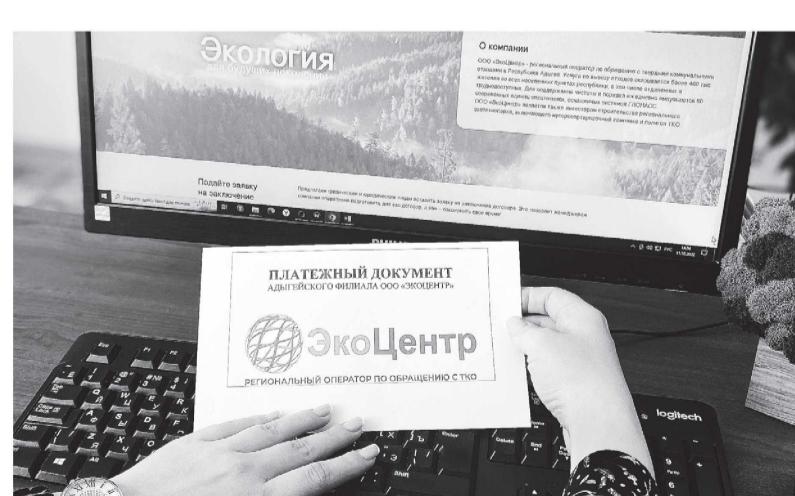
Зыпарэкли ыпкэ э амытыгъэу...

Адыгеим Ѣытэл ипресс-къуу 17-м ехъумэ хэклир зэрэдашырэм ыпкэ э зыпарэкли атыгъэп. Чыфэу ахэм ательыр зэкэмкэи миллионы 130-рэ фэдиз мэхъу.

— Шыолтыр операторын зэтемиззэу ыки къэмуюу юф зэришлэштириц ыфхэм пыдзафхэм ядэшии ыпкэ къызэраторэм бэклэштэх. Чыфэ зытельхэм ар къызэралтыхъынхынхэгъэх. Ахэм яшыгъэ эхэмкэи ашыгъээшт. Джашигъум хэклир ыуасэ имызакъоу, «пенеу» теххуагъэри, хынкумым тедгээжюдагъэри къатыжын фаеу

ахэр къатыжынхэгъэ шыокли зими. Йофэу зэрэштири къызицэлорэхэр зэкэмий ашдэгъэхъигъэх. Ахэм яшыгъэ къызэмий ашыгъээшт. Джашигъум хэклир ыуасэ имызакъоу, «пенеу» теххуагъэри, хынкумым тедгээжюдагъэри къатыжын фаеу

хъущт, — къылуагъ «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шыолтыр къутамэ инаштэу Алыбэрд Налбай. УФ-м ипресс-къуу Кодекс къызэрэшилорэмкэ, пыдээфэ пытэхэр зэрэуашихъэрэм ыпкэ мазэм иалэрэ мэфипш шомыкэу зэкэмий атын фае. Игъом ыки комиссие темыхуагъэу компанием икассэхэм ашыгътнын пльэкишт. Мары яадресхэр: къалэу Мыекъуапэ, урамэу Пионерскэр, 297-рэ, Тэхъутэ-

мыкъое районымкэ поселкэу Яблоновскэр, урамэу Школьнэр, 10/1. Джаш фэдэу «Сбербанк-онлайн» зыфиорэ приложениер е «Сбербанкын» ибан-

коматхэр, итерминалхэр бгъэфедэхами хууцт.

ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шыолтыр къутамэ ипресс-къулькъуу.

Иштихъу аригъалозэ Іоф ышлағъ

Изобретатель, рационализатор цэрыгоу, 1966-рэ ильэсүм кыщегъажыгъа 1974-м нэс мебелыш фабрикэу «Дружбэм» ихъэнтэклүш цех чанэу щилэжьэгъэ Азэшыкь Амин Рэджэб ыкъом ыдэжь тыкбуи, мебелыш предприятием Іоф зэрэшишлагъэм кытедгъэгүшагъагъ.

Азэшыкь Аминэ электростатическе пкыгъом иоператороруу Іоф ышээзэ, ежь игукъекыкэ ячех щагъофедэгъэ технологилем иштуагъэкэ пхъэнтэклую кыдагъякыр процент 25-кэ нахыбэ хугыагъэ. Къэлгъэн фае кыдагъякырэм зы проценткэ зыкызырагъэтийкэ, предприятием кыщаашырэм пхъэнтэклую мин 25-рэ кызээрэхахьоштыгъэр.

Ильэс 95-рэ зыныбжь Азэшыкь Амин джыри ишүгъу, ыныбжь емылтыгъа псаунгъэ пыти, шэжь дэгүү ил. Ашьдэжь тызэком, ильэс 50-кэ узекіэлбэжьмэ цехэу N 5-м кыщагъэхъазырыгъэ пхъэнтэклухэр кытфычихыгъэх. Ахэр

ыкъор пэцэ дэгүугь. Зыфэгъэзэгъэгъэ Іофыр ежь фэдэу фэкулаеу зыми зэрихъешунуу щитыгъэп. Ар зипэцэ ъофышишхэр хупхъа лажъэштыгъэх, япшырлыхэр елонлэнчэу агъецакштыгъэх. Пащэр цеххэм бэрэ ачахъэштыгъ, планеркэхэр зэхишштыгъэх, партийн зэу-кэхэм ахлажъэштыгъ.

— Пхъэнтэклухэр кызыщидагъякырэ цехэу N 5-м нэбгырэ тхапша үүтгээр?

— Нэбгыре 500-мэ сменитукэ Іоф ашьштыгъ. Апэрэ къатым пхъэнтэклум щыщ пкыгъохэр щаупсихъэштыгъэх, щащоштыгъэх, ятлонэрэм щау-

зэрээдэтшлагъэм нахь зэпэблагъэтишыгъ. Непэ кызыннесыгъэми тызэштыгъупшэрэп, тызэлокэ.

— Амин, Мыекьюэ дервообрабатывающ техникум имеханическ отделение кызэрэухыгъэм, «Коммунистическая Іофшилактэм шударник» зыфиорэ ютхуцири, нэмийхэри кызэрэпфагъэшшагъэм сащигъуаз.

— Мебелыш предприятием шытху тхылбээ кыщысфагъэшшагъ. Анахь згъэлаплэхэрэм ашыщых ВОИР-м кыситыгъэр, 1941 — 1945-рэ ильэсхэм щыгъэ Хэгъэгу зэошхом ильхан

халалэу сывэрэлжьагъэм фэшкысфагъэшшагъэ медальр.

— Азэшыкь лакъом ытхапсэ кызыщежжэрэм, ашь кыхэкыгъэхэр Іофэу зыпытлыгъэхэм уакытегущыиэ сишигъуагъ.

— Азэшыкь лакъом лазэхэр, іэпкъ-лэпкъ зэрыпкыгъэхэр изыгъэпкэжхэрээр бэу кыхекыгъэх. Зикупшхээ зэпыкыхэрэм узэрадэзеклошт шыкъэл ахэр фээзагъэх. Азэшыкь Огъул Іэзэшхоу щитыгъ, 1877 — 1878-рэ ильэсхэм Урыс-Тирку заом урднику хэлжьагъ. Ашькыуу Дэдам іэпкъ-лэпкъ зэрыпкыгъэхэр фээпэласау зэригъэпкэжьытшагъэх. Дэдамыкъохуу Рэджэби (Амин ятэ),

джыри пытэх, ильэс пчагъэрэ кыпфэфедэнхэу щитых.

— Амин, технологиене кыхэпхыгъагъэм нахь ишъекитогъэу укъите-гүшүиэтишигъуагъ.

— Электростатическе установкэкэ пхъэнтэклухэм лак зэрэттэхъэрэм охтаба ыхынгъэгъ, лакыр льэпэ дэдагъ. Пкыгъор бэрэ тыкъэбэжьын фаеу зэрхэштгэгъэм охтэшо пэхүнхэштгэгъ. Ар дгээкъабзэ зыхыкэ пхъэнтэклухэм жыккэ лак атетуутхэмэ зэрэфедэр Іофышихъэм агурызгъэуагъ. Джаш тетэу лакри нахь кэтыгъуа хуульгъэ. Ашьыпкээ зы сменэм пхъэнтэклую 1800-рэ кыдэдгъякытшагъэмэ, пхъэнтэклую 2800-м нэдээсигъагъ. Мазэ къэс пхъэнтэклую 200 Италием ядгашшагъ. Рационализатор предложениеу кэсчыгъэм пae сомэ 600 шүхъафтынэу кысатыгъагъ.

— Предприятием иш-э фэгъэхыгъэу сид кынлон пльэклиштагъ?

— Остапенко Николай Иван

гъоижьытшагъэх. Конвейерым зэпымыуу Іоф ышшагъыгъ. Пхъэнтэклу хязырхэр статическ установкэм дагъякытшагъэх. Вентиляторхэм дэгьюу Іоф ашьштыгъ, сидигъуи жыр цехим Ѣыкъэбзагъ.

— Лэжьаклохэр яІоф-иэн ыгъэрэзштагъэх, лэжьаплээр афикъу-штагъа?

— Іофэу агъэцаклэрэм цыфхэр ыгъэрэзштагъэх, лэжьаплээр афикъу-штагъ. Мебелыш фабрикэм үтхэм азыфагу зэгурчыжынгъэшко ильгээ. Іофшилэх кыгужжохуу, рабочхэм ялажъекэ конвейерыр кычуу зыки кыхекыгъэп. Жноныгъуакъэм и 1-ри, и 9-ри ренеу зэдэдгээмэфкэштагъэх. Тызэгъусу демонстрациехэм тахэлажъэштагъ, концертхэм тыззидялыштагъ, чэфэу тизигъэпсэфигъо уахтэ зэдэдгэлаклоштагъ. Мебелыш фабрикэр зызэфашыж нэүжи пхъэнтэклүш цехим тызызэдэлжьагъэхэр тызызэлкээтиштагъэх. Тызэгэушуатэ, іаплэ зэтэшкы, тызэкэуучжы. Джарэштэу Іоф

Хэгъэгу зэошхом хэлэжэгъэ Мэмэй, граждан заомрэ Хэгъэгу зэошхомрэ ахэлжэгъэ щэбани йэзэшхуагъэх. Азэшыкь щэбанэ ыкъоу Хъасанбый станциэу Дондуковскэм ицыф гъэшшагъ, мыш дэт сымэджэшным мыжьобгы ашь кыщыфызэуахыгъ. Джаш фэдэу тиллакъо зэрыгушхохэрэм ашыц врач-травматолог цэрыгоу Азэшыкь Тлахьири.

— Амин, бэгъашыи эхъу-нимкэ сида зишигъуагъэ кээгъуагъэр?

— Ашь зи шьэф хэльэп. Атлетикэ псынкээм сишипкъэу сыпылтыгъ, гранатэм идзынкээ хэкум ичемпионэу сыйштыгъ. Сицыкүгюм кыщегъэжьагъэу пцэжьеесшэнэр сиклас, синьоджэгъухэм сирягъусу хамамэм сицьоштыгъ. Охтэ лууе кысфыдафэрэм хэтэлжээ-нымрэ чыгхэм якъэгъэкинрэ сапылтыгъ. Сэнэшхъэ, куужь, мыэрысэ, кыцэ бэгъуагъэ сидачэ кыщысхыжытшагъ. Адрэ цыфхэм афэдэу сыйшыагъ, силяжьагъ.

Ильэс 50-кэ узекіэлбэжьмэ фирмэу «Дружбэм» кызыщидагъэгъэ мебельхэр Аминэ иунэ итльэгъуагъэх. Ихьалэми, пшэрхыаплэми, зыщычынерэунэми ахэр артых. Мебельхэр зэрэптих, ильэсбэрэ джыри бэгэпсэольэн зэрэлжээштим гу лытэгъоягъэ.

Иван БОРМОТОВ.

Адыгэ Республикаим ивет-ранхэм я Совет итхъаматэ игадз.

Мыхэр о уицьыфых, Адыгеир!

Псэр ашэ, напэр ашэфы

Зыпсэ хэгъэгум, лъэпкым ыкъи зэкэ цыфхэм ямэфэ гупсэф пае зытыгъэ пэпчъ ыцэ еплоныр епэсыгъ.

Гухэклими, тарихъ иныр зэрэштийтэу зэо машохэмкэ зэлтынклавь: Апэрэ дунэе заор, Хэгъэгу эзошкоу 1941 — 1945-рэ ильесхэм щылагъэр, зэпэуцижхэу Къыблэ Осетиен, Абхазым ащикуагъэхэр гуимыкъыж нэкүубгъохэу тарихым къыхнагъех.

Непи тичыналъэ щыгупсэфэп...

Грузин-абхаз заоу 1992 — 1993-рэ ильесхэм щылагъэм къинир къызфекъогъе ахъязхэр гум ранагъэхэп адигхэм, чечэнхэм, дагыстанхэм, нэммыкхэм. Апэрэ зэо мэфэ хылынхэм гукъэбзэ-гулалхэу, ашъхи, яунагъохери, ягупсэ дэдэхэри ашомылофыжъеу, хъазабыр къызфыкъокыгъе ахъяз лъэпкыр къаухумэнэу, ежь яшлонгоноигъэкэ, лыгу зиэхэр етлупшигъеу клощтыгъех. Ахэм ащищых Шэуджэн Мурат, Хъуадэ Адам, Мыкъо Аслъан, мыхэм анемыкхэм къагъэзжэгъе, апэрэ зэхэгъу мэшюшхом адигэ лъэпкым тыкъохэр щифхыгъех.

Ау чэтэ чэгъым «Нан!» щыгъуягъэп. «Лыр лызэ мэлэжъы» зэралаугъэм ар изы щыс.

Чъэпьюгъум и 1-м — Абхазым и Лыхъужъеу Хъуадэ Адам Иляс ыкъор къызыхъугъэр ильес 65-рэ хъугъэ. Аш ёлъытыгъеу, лыхъужъым итъогу мыкъыхэ-мыкъакоу, нэфынэ лъэшыр зыхизым тырыпльэжъишт.

А. Хъуадэм ишыгъеныйгъ

Адам чъэпьюгъум и 1-м, 1957-рэ ильесим, Теуцожь районим ит къуаджэу Хъальзекъуае къышыхъугъ. Ятэу Иляс 1901-рэ ильесим, янэу Рабихъат 1918-м къехъугъех. Зэшхъэгъусэхэр зэгурьо-зэдэлжухъэу щылагъех, яльфыгъехэр лъэгъо занкэ тыращхэм ыкъи аш дэмыхынхэм фаплугъех.

1964-рэ ильесим Хъуадэ Адам Хъальзекъое гурыт еджалпэм чэхъагъ, класи 7-р аш къышуухыгъ. Аш пыдзагъеу иеджэн Мыекъуапэ дэт Адигэ хэку еджэпэ-интернатэу N 1-м (джы республике гимназиим) щы-

льгъэкъотагь. 1974-рэ ильесим Адигэ къэралыгъо къэлэгъеджэ институтын спортымкэ ифакультет члахы, ар 1978-м къуухыгъ, физическэ культурамкэ къэлэгъаджэ хъугъэ. Аш ѹужым ильеситэ самбэм зыфигъесагъ ыкъи 1976-рэ ильесим — самбэмкэ ыкъи 1977-рэ ильесим дзюдомкэ спортым имастер хъугъе. Апшээрэ еджалпэм щеджэфкэ, А. Хъуадэр физическэу посяхъэгъеним имызакъоу, гушхъэгъомылэ икъу зэригъетынкэ зидэлэжъэжъигъ, тхыльхэм бэу ядже, иадыгэ лъэпкэ фэгъэхъигъе тарихъ тхыгъэхэм зафегъэнэуасэ. 1978-рэ ильесим щегъэжъагъеу, 1979-рэ ильесим нэс дээ къулыкъур ыхыгъ, Темыр-Кавказ дээ шольтырм ия 85-рэ спортороте ирядовоигъ. Къулыкъур къызеухым, зынабжъ имыкъуягъэм ялофхэмкэ Мыекъопэ район инспекцием яофшэнэри щыригъэжъагъ. Шэнгыгъеу илэр, физическэ ухъазырынгъэр мыш лъешэу къыщышхъэпагъех. Иэтхъо «хъыльэхэм» ежь зынхъекъ щысэ афэхъузэ, щынэнгъэ гъогу тэрэзим тырищжынхэ, еж-ежъиреу зыкъаригъетынр фызэшлакъигъ.

Тистудентыгъо уахътэ зэрэзетефагъэм къыхэкъеу, сэсшхъекъе Хъуадэ Адам сша-гъэ. Къэлэкъе зэкэлупкэгъэ дэдэу, зыфесакыжъеу, шырытэу, шыхъеклафэ зэрэхъягъэр, зынхъэм зы гупшице ин горэ акилэйеу къызэрсшихъущтагъэр сэргу къэлкыжъы. Цыфхэр зэхимыдзэу, хэти лъытэнгъэ фишиныр ишэнгъигъ.

1981-рэ ильесим Пышээ къэралыгъо университетым июри-дническэ факультет заочнэу чэхъажъи, ар дэгъоу къуухыгъ. 1983-рэ ильесим къыщублагъэр 1987-м нэс Адам следователэу яоф ѹашагъ.

Нэужым следствиенэ отделым ипащэу агъен-нэфагъ. йшээрэ яофхэмкэ Адам анах мэхъяна зэритыштыгъэр бээджашаагъ къыхигъэцынр ыкъи ыумысынр арэп, цыфхэм къырыкъуагъэм ыгъэгумэк!еу, ар гъогу зафэ тещжыгъэнэри ренэу къыдилыгъэштагъ. Аш паекъе, Адам следователэу яоф ѹашэ зэхъуми, аш ѹужкъе мы отделым пащэ зыфашиими, чешмычыябэ къеклугъ. Бээмьо башаэу, акылрэ къулайрэ зылэкэллыгъ. «Сэ, сэ!» зылохэрэм афэдагъэп, зыкъэхъопсыштагъэр — шыпкъагъ, мамырныгъ, цыфхэр зэришшушуашэ щылэнэри ари. Хыем дэлэнэу фэхъазырыгъ. Аш дэгъоу ѹашэштагъэр сэргиу шиоффеу, амал зэрилкэ, шыпкъеу хэльм факъоштагъ.

Хъуадэ Адам Адигеим щыхъурэ-щыашээрэ пстэуми чанэу ахэлажъэштагъ. Общественнэ движениеу «Адигэ Хасэм» хэтигъ, Адигэ автоном хэкур республикэн къыфэшэгъэн зэрэфаар, ашкъе яофхэр зэшохыгъэн фаяхэр, а зэк!эм адигэ лъэпкыр нах зэраухумэштэр къэзийхэрэм ащищыгъ. Темыр Кавказым имызакъоу Абхазым, Къыблэ Осетиен арысхэм алокъе, общественнэ-политически движением чанэу хэлажъе, игушыэ къыкэдэлүкъых. Мы уахтэм Кавказым щыпсэурэ цыф лъэпкъэм я Кон-

федерации зэхащагъ, щылэхъугъэ. Хъуадэ Адам аш чанэу хэтигъ. 1992-рэ ильесим политикэ яофшэнэшхом къыхкыжъы.

Ахъязыр къиным зыхэфэм

Хъуадэ Адам зэо тхъамыклагъом хэлъыр епложынэу єымышэу щытыгъэп. Ар зэрэштийтэу лыгъэм, щэлагъэм, зэфагъэм, къэбзагъэм зэлъалыгъыгъ. Бээмьо башаэу, акылрэ къулайрэ зылэкэллыгъ. «Сэ, сэ!» зылохэрэм афэдагъэп, зыкъэхъопсыштагъэр — шыпкъагъ, мамырныгъ, цыфхэр зэришшушуашэ щылэнэри ари. Хыем дэлэнэу фэхъазырыгъ. Аш дэгъоу ѹашэштагъэр сэргиу шиоффеу, амал зэрилкэ, шыпкъеу хэльм факъоштагъ.

Адам фэягъэп зауи пыджи, ау нэмыкхэм къэлкыпэ щымылэмэ, упсэ къеэрэм упэмуюцужымэ, зыдемыгъэшэжъымэ хъущтэп. 1992-рэ ильесим итъемэфэ плыр-жъэр Ахъязыр пый гуихым изэо плыр зэльштэгъагъ. Къэбар гомылур къызэралыгъэсэу, адигэ къэлэ куп Абхазым къуагъэ. Апэрэхэм ащищыгъэх Хъуадэ Адам, Шэуджэн Мурат, Мыкъо Аслъан. Мы къалхэм янэ-яэхэм, яунагъохэм, яшхъэгъусэхэм, аш-ашыпхуухэм акъэхъэгъигъэр къэлэштэгъай. Ау ежь ишлонгъонигъэкъе ахъяз лъэпкыр къызэрэхъэрэм ащищыгъ. Темыр Кавказым имызакъоу Абхазым, Къыблэ Осетиен арысхэм алокъе, общественнэ-политически движением чанэу хэлажъе, игушыэ къыкэдэлүкъых. Мы уахтэм Кавказым щыпсэурэ цыф лъэпкъэм я Кон-

Шэжь лъапI

«Лыр лызэ мэлэжъы» ауягъ адигэхэм. Хъуадэ Адам ильес 35-рэ зынабжыгъэр зэфэхым. Сабынту къыкленыгъ, ахэр джы ини хъугъэх.

Адам зы лызэ янэ къыльфыгъ, цыфышу дэдагъ. Ар икъоджэ гупсэу Хъальзекъуае шагъэтэлъыжъигъ, аш ѹцэлкэ къуаджэм изы урам еджагъех, Хъальзекъуае иеджапи ѹцэлфыгъигъ.

Джащ фэдэу Хъуадэ Адам ѿцэ Абхазым ит селоу Нижняя Бирца иурам еджагъех, Сыхъум изы урами лыхъужым ѿцэ ехъы. Хэти ащищыгъупшагъэп, сиди ащищыгъупшагъэп.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Хэбзэухъумаклохэм къаты

УГОЛОВНЭ ЮФИ 3 КЪЫЗЭЛУАХЫГЬ

Чыэршыгъур къизихъагъэм щегъэжъагъэу ешъуагъэу автомобилыр зезыфэу къаубытыгъагъэхъу джыри икэрыкэу шапхъэхэр зыукуагъэхэм уголовнэ юфи 3 къафызэуахыгь.

Республикэм икъэлэ шъхьаэ иурам горэм тетээ

Къырычъэштыгъэ автомобилыр полицейскэхэм къагъэуцгъ. Аш къерсыгъэ кэлэ ныбжыкэм ешъуагъэу егуцэфагъэх ыкы медицинэ уштэйнхэм ар къагъэшылкъэхъыгь. Хэбзэухъумаклохэм зэрагъэунэфыгъэмкэ, мы ильесим ипэублэ ар къаубытыгъагъ, пшъэдэкъыжыгъэхъыгъагъ.

Кошхэблэ районым пхырыкыре гьогоу «Мыекъуапэ — Джаджэ — Псыбай — Зеленчукск — Карачаевск» зыфиорэм инспекторхэм къыщагъэуцгъэ автомобилым ируль къерсыгъэ хульфыгъэ ныбжыкээр ешъуагъэу къычъэхъыгь. Медицине уппъэкунхэр ыкунхэм ар къеэгъыгъэп. Мыши ыпэктэ пшъэдэкъыжыгъэхъыгъагъ.

Автомобилэу ВАЗ-2114-м ируль къерсыгъэ хульфыгъэр инспекторхэм къызагъэуцум, игущылакэлэ ешъуагъэу аш егуцэфагъэх. Медицине уппъэкунхэр ыкунхэ ыдаагъэп. Зэрагъэунэфыгъэмкэ, мыш фэдэхэбзэукъонигъэ зэрэзэрихъяэм къыхэклэу 2020-рэ ильесим аш административнэ пшъэдэкъыжь рагъэхъыгъагъ.

Мы нэбгыришым альэнкъокэ уголовнэ юфхэр къизэуахыгъэх, зэхэфынхэр makloх.

Гъогухэм Шъуащысакъ

Гъогурыкыонир щынэгъончъэнымкэ
Къералыгъо автоинспекцием

Икъулыкъушлахэмрэ Мыекъопэ къералыгъо технологическе университетын истудентхэмрэ мы мафэхэм юфхъабзэ зэхащагъ.

Республикэм игъогухэр щынэгъончъэнхэм, цыфхэм шапхъэхэр амьгуцкынхэм афэшл анахъэу анаэ зытырагъэтын фээ лъэнкъохэм ар афэгъэхъыгъагъ.

Юфхъабзэм хэлажъэхэрээр цыфхэм гүшүэгү афэхъугъэх, шокл имылэу гъогурыкыонир ишапхъэхэр бъяцкэлэнхэ зэрэфаэр, машинэр зезыфэхэрээр ешъуагъэу рулым къеритысхъэх зэрэмхъуцтыр, аш фэдэзекуакэм тхъамыклагьо къыкэлтыкыон зэрилэкыцтыр джыри зэ агу къагъэкъыжыгъагъ.

ИГЬОМ КЪУЛЫКЪУХЭМ ЗАФЭЖЬУГЬАЗ

Бзэджэшлагъэ горэ къыжкудзызэрхъагъэмэ, 02-м (мобильнэ телефонымкэ 102-м) шъутеу. Бзэджэшлагъэм ыуж охьтабэ тешъумыгъашлэу шъутеомэ нахышу, сида пломэ бзэджашлэм икъэгъотыни аш нахь къыгъэпсынкэшт.

Хэгъэгү клоц юфхэмкэ къулыкъухэм шъуафытеомэ, шъульэкъуацэ, шъуцэ, шъятацэ ыкы чылпэу шъуздшыгъэр яштуу. Полицием иофишилэхэр къесыфэх чылпэу шъуздшытим шъуумык.

Къышьюхуллагъэр зэкэлэ игъэкотыгъэу къафэшуюят. Нахышу шъугу къэкижыс къэс бзэджашлэм икъэгъотыни нахь ишуагъэ къэклошт. Полицием зыфшумыгъязэмэ, бзэджэшлагъэ зезыхъагъэр пшъэдэкъыжынчъеу къэнэцт.

Хабзэр зыукуагъэм итеплэе, ишыгын, ильэкъоплыкхэ шъунаэ атешүздэ. Нэмькхэм къаҳэззыгъэшырэ нэшанэ горэхэр илэхэмэ (жаклэ, паклэ тетмэ, тиркъо тельмэ, лъащэмэ, игущылакэ нэшэнэ гъэнэфагъэ горэхэр хэшүүлэгъуагъэхэмэ), зэкэ къафэшуюят.

Шыхъатхэр къырихыллагъэх хъумэ, полицием иофишилэхэр къэсифэх нэс а чылпэм лумыкынхэу шъялпэу. Зыгорэклэ гүэхэу, юф горэхэр яхэу лукъижынхэ фаеу хъумэ, ахэм афэгъэхъыгъэ къэбарыр, чылпэу зыщыпсэухэрэр, ятелефон шъутхы.

Полицием амал зэфэшхъафхэр жыгъэфедэхээзэе макъэ ежъугъэлун шъульэкъыт, ау анахь игъэкотыгъэу щытыр Интернетыр ары.

**Интернетымкэ
полицием макъэ
зежъугъэлукэ, мы
къыкэлтыклохэрэр
зэкэ яшъуон фа:**

1. Шъульэкъуацэ, шъуцэ,
шъятацэ.

2. Электрон почтэм иадрес.

3. Щыфым фитыныгъэ и электрон шыкылэм тетэу е тхыгъэу документхэмрэ материалхэмрэ айкынхъянхэу.

4. Полицием иофишилэхэм зафигъазэ зыхъукэ, ильэу икъоу къырилтыкын, ифитыныгъэхэм, ишъхъафитыныгъэ зэрүүцагъэмкэ льапсэу ыльытэхэрэм ягүгъу ышын фае.

Зэкэ лъэу тхылхэу къулыкъум къылакхъяхэрэр атых, ахэм захаплъяхкэ, унашьоу аштагъэм фэгъэхъыгъэ къэбарыр тхъаусыхэ тхылтыр зыгъэхъыгъэм къылакхъяжбы.

Адыгэ Республикэм и МВД республикэм щыпсэухэрэм закынфыгъазэ бзэджэшлагъэм фэгъэхъыгъэ къэбарыр игъом полицием икълагъэхъянэу. Шыгу къэтэгъэкъыжы: хэгъэгү клоц юфхэмкэ къулыкъухэм телефонхэмкэ, Интернетымкэ зафэжъугъэзэн шъульэкъыт, сид фэдэ уахтэми шъушхъэлэ лъэу тхылтыр яштуутын шъуфт.

АРКЬ НЭПЦЫМ ШЬУФЭСАКЬ

Шыон пытэхэм ящэн епхыгъэ хэбзэукъонигъэхэр полицием икъулыкъушлахэм къыхагъэшы. Нахышбэрэмкэ ахэр зэпхыгъэр цыфхэм ежъ-ежырэу ашыре аркыр зэрэуагъэкъирэр ары.

Мыекъуапэ щыпсэурэ ильэс 75-рэ зыныбжэ хульфыгъэм шапхъэхэм адимыштэрэ шыон пытэ ышцштыгъ. Хэбзэухъумаклохэм зэхащгээ юфхъабзэхэм яшъялэхкэ аркь нэпцирэ үүгээкъызэ ар къаубытыгъ.

Зэрагъэунэфыгъэмкэ, хульфыгъэм ыпэки мыш фэдэхэбзэукъонигъэ зэрихъагъэу щытыгъ. Аш ыльэнкъокэ уголовнэ юфыкэ къызэуахыгъ. Аш къызэрэдильтэрэмкэ, тазырэу сомэ мин 80 рагъэтын е ильесим шомыкыре юфшэнхэр рагъэгъэцкэнхэ альэкъыт.

Нэкүубгъор зыгъэхъазырыгъэр ТХАРКЬОХЬО Адам.

Тарихъыр, еплъыкIЭхэр

ХЭСЭ БЭШҮМ

ИМЭХЬАН

Ныбжыкэ горэм гъэсэпэтхыдэ рало зыхукэ гущиIэжхэр агъэфедэхэу бэрэ кыхэкы. Ахэм зэу ашыц «Бэш цыкIур уапэ кырагъэуцуагъэми, едэу». Мы гущиIэжыр бэшэгэ дэд цыфхэм захэлъыр. Апэ аш мэхъанэу илагъэр, енэгуягъо, фэшъхъафыгъэкэ, ау джы кырагъэкырэр – Iэнатлэ зилэу е пащэ кыпфаширэм уедэуныр, ыIорэр зэрэпшIэн фаер.

Нахыпэм, тильэпкь шэн-хабзэхэу хихыгъэхэм ялъытыгъэу, зэкъотынхэр, зэдэлжэжэнхэр, зэтуусэхэу шыхъафыкэ зэдэжжынхэр яшэнгъ. Сыдигу чылагъом ыкIи лъэпкыим зэшүүихын фаехэм, цыфхэр зыгъегумэкIихэр Ioфыгъохэм арыгущиIенхэр яхэбзагъ. Зигъо Ioфыгъохэр агъэцекIэнхэм фэш ишыкIэгъэштхэр цыф зэхажхэхэм ащаухэсэштгъяэх, зичэзыгъо ашIэштхэр агъэнафэштгъяэх. ИжыкIэ зэхажхэу, е зэфэсэу зэуагъакIэрэм цыф Iушхэр, щиIэнэгъэм сэнаущ хээзыхыгъэ лыжхэр ращалэштгъяэх. Чылэ ыкIи хэгъэгу хасэхэр зыщаугъоищтгъяэх чыпIэм гъэнэфагъэхэр яштгъяэх. Тхъэльэуухэр тхъачIэгъхэм ащашиштгъяэх.

Лъэхъанын дин шошхууныгъэу адигхэм ялагъэхэм елъытыгъэу, зыщизэрэугъоищтгъяэх чыпIэм ыгузэгү бэш щихасэштгъяэх. Ар сидэу щитми улсыгъэ кызызэрыкло къодыштгъяэп, ёшхъапэ тlo зэгокIеу куамэ иштгъяэх. Ар тхъэш хэт чыгэгү зычIэгъ тхъэльэуупIэштгъяэх кыпаупкыштгъяэ ыкIи хасэ е хыкум зыщашире чыпIэм ахыти иштгъяэх.

Бэшыр чIеуагъошу хуунэу, ёльалсэ пчэгъум фэдэу паупсыкыштгъяэ, загъорэ гъучи палцэ палулэу кыихэкыштгъяэ. Ары а часцэштгъяэ бэшым «Хасэ» зыкIрауагъэр. Тхъабэхэм афэлажхъэху зыщэт лъэхъанхэм тхъэльэуум е хэсэ зэфэсэм къекIулэрэ пэпчь апэррапшэ а бэшым екIулэти, ыIэ пхъэтIаркъом дильхъэштгъяэ ыкIи тхъэрило ышыштгъяэх: «Мы бэшыр къэзыгъэштгъяэ ТхъэмкIэ тхъэльянэ сэштэ Ioфэу зэхэтфыштхэм зэфагъэрэ шыпкъагъэрэ ахялэу зэрэзгэцекIэштхэмкIе!»

Лъэпкъым ишиштгъяэх

Пасэрэм кыщыраххыгъэгъэ шэн-хабзэр кыкIэлъыкIогъэ зэмнанхэм зэрхъаныр тильэпкь ишэнгъ. Тиэрэ ия VI-рэ лэшIэгъу чырыстан динир адигэхэм алэжъэу рагъэжъэгъагъ. Ар Византием кыпкырыкIыгъэ урымхэм яправославие дин лъэпкь. Ильес миным ехъурэ уахтэм тятэж-тэнэж пашшэхэм ар алыгыгъ. Ислам динир адигхэм кызаххыгъагъэр бэшIэгъэклай.

Пчэгу гузэгум хэсэ бэшыр хэсагъ.

Тхъабэхэм афэлажхъэху зыщэт лъэхъанхэм тхъэльэуум е хэсэ зэфэсэм тъекIулэрэ пэпчь а бэшым екIулэти, ыIэ пхъэтIаркъом дильхъэштгъяэ ыкIи тхъэрило ышыштгъяэх: «Мы бэшыр къэзыгъэштгъяэ ТхъэмкIэ тхъэльянэ сэштэ Ioфэу зэхэтфыштхэм зэфагъэрэ шыпкъагъэрэ ахэлэу зэрэзгэцекIэштхэмкIе!»

Сид фэдэ дин тильэпкь ымылжэхыгъэми, хасэхэр зэхажэнхэр сидигу яшэнгъ. Зэфэсэм хэлжэжэнэу къекIолэрэ нэбгырэ пэпчь, ижыкIэ зэршыштгъяэм тетэу, утыгум хэсэгэ бэшымкIэ тхъэльянэ ышыштгъяэ.

Чырыстан динир зэрхъэу зыщэтгъяэ, енэгуягъо, а бэшым Билинир нэужым быслымэн диним рялажхъэх зэхкум Къураныр пальштгъяэхэй. Хасэм хэлжэхэшт е хыкум зышишт нэбгырэ пэпчь а бэшым екIулэти, ижыкIэ хабзэ зэрэхъу гъэу, шхъэтIаркъом зыIэр дильхъэти, адрэр тхъильым тырильхъэти, зэфагъэрэ шыпкъагъэрэ хэльэу аухэсэштхэри, зэхажыцт Ioфхэри зеригъэцекIэштимкIэ тхъэрило ышыштгъяэ. Джырэ тильэхэн кынсэсийгъыгъ зыгорэм ыIэ Къураныр тирильхъэу, емыццыжынэу тхъэрило зэришырэр.

Хасэм афэхъыгъэу тиориуатхэм, Нарт эпсом бэкъахафэрэр. ГущиIэжхъэри щиIэх: «Уиунэ зыщыгаси – Хасэм кло!», «Хасэм ыIорэр хабзэ, хабзэм ыIорэр бзыпхъэ».

Нартхэм я Зэфэс

Нартхами хэгъэгу зэфэс яштгъяэх. Хэсэ угъоипIэштгъяэр Адыгэ хэкүжкыим игучэ шыпкъ, нарт Iалэдж иунэжь зидэтигъэ чылэр ары. Къебарыжхэм зэрхэтимкIэ, а чыпIэр Пшыщэ иджабгъу нэпкъ лъаг, зэрэджэхэрэр Дэнджиу бжъял. Гъобэкъуае икъокы-пэкIэ Пшыщэ ипсышхъэкIэ километритлоу пэччижь, ау ар Краснодар краим кыгъэгъунэрэ чынальэм кахеубытэ. Пшыщэ уикIимэ тихэку игъунапкъэ

зэрэпчыжьэр мэкIэ дэд.

Iалэджыцтим иунэжь нартхэм яхасэ щаугъоищтгъя, ежьери аш итхаматэштгъя. Жыгуки хасэри мы чылагъом щызэфэштгъя. Ны Хасэм хэлжэхэрэ бзылъфыгъэхэри мыш кырашалэштгъягъ. Ны Хасэм тхъаматэу иштгъяэр Iалэдж ишхъэгъусэу Бэтын.

Тхъэрило ашыштгъяэх

Кызэрэтиуагъэу, хэсэ бэшым пыльагъэштгъяэ дин тхъильхэм атэлбэхэзэ тхъэрило ашыштгъя. А ижырэ шэнир хэгъэхүгхэм ялацхэм джырэ тильхъани агъэцакIэ. ГущиIэм пае, президентхэр зыхадзыхэкIэ е лышхъэхэрэ загъэнафхэкIэ зэлукIэшо ашы ыкIи цыфыбуу къэзэрэугъоицгъэм апашхъэ а Iэнатлэ үххэрэм ыIэ Конституциен тирельхъэш, тхъэльянэ ештэ.

Тэри хэбзэ унэшьош Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэ, общественнэ движение «Адыгэ Хасэ — Щэрджэс Парламент» тиэх,

Хэсэ бэш.

КІэлэцІыкІу футболыр

Джэрзыр къэзыхъыгъэхэр

Краснодар краим футболымкэ изэуухыгъэ зэнэкъоку хэлэжьэрэ командахэм якіеух зэукигъухэр псэуплэу Кабардинкэм щыкіугъэх.

Чьэпьюгъум и 5 — 9-м 2007-рэ ильесим къэхъугъэ клалэхэр зэдешлагъэх. Пэшорыгъэш зэукигъухэр купхэм ашызэхащагъэхэм алэрэ чыпітүр къащыдэзыхъыгъэхэр хатуунфыкырэ чыпілхэм афзенагъэх.

Адыгэ Республикаим футболымкэ спорт еджаплэ зыышыгъэсэрэ клалэхэм япащэх тренерхэу Юрий Манченкэмэр Шыумэфэ Рэмэзанэр. Ахэр ильесыбэрэ Мыекъопе «Зэкъошныгъэм» щешлагъэх, джырэ уахтэ кіэлэджахъохэр футболым фагъасэх.

Краснодар краим икіеух зэукигъухэм команда 14 ашызэнэкъокуугь. Адыгейим икіэлэджахъохэр финалныкъом зынэсихэм Шыачэ ифутбол клуб лукагъэх. Зэнэкъокур гъешгъонену куагъэ, Шыачэ къикыгъэхэм 1:0-у теклонигъэр къыдахи, финалым хэхъагъэх.

Ящэнэрэ чыпілхэм икъыдэхын фэгъэхыгъэ зэнэкъокум Тихорецкэрэ Мыекъуапэрэ яныбжыкігъэх щизэпэуцугъэх. Ешгэгүр уахтэр 1:1-у аухыгъ, пенальтикэ 5:3-у Адыгейим иешлаклохэм теклонигъэр къыдахыгъ.

Зэнэкъокум Славянск-на-Кубани иешлаклохэм алэрэ чыпілэр къыщахыгъ. Ижыре адигэ къалэу Шыачэ икіэлэджахъохэр ятлоннэрэ хъугъэх. Мыекъуапе иньбжыкігъэхэм ящэнэрэ чыпілэр къыдахыгъ.

Мыекъуапе икомандэ щешлагъэ Егор Кудрявцевым «Къэлэпчэйт анахэ дэгъу» зыфиорэ щитхуціэр осэш купым хэтхэм къыфаусыгъ.

Тренерхэу Юрий Манченкэмэр Шыумэфэ Рэмэзанэр къызэралаугъэу, тикоманэ дэгъоу щешлагъэх Щашэ Къантэмэр, Максим Шуллик, Жаклемыкъо Нарт, Кіэсэбэжь Тимур, Нэмыйкхэри.

Адыгэ Республикаим футболымкэ спорт еджаплэ икъулыкъушэу Пэншьу Мыхъамодэ гүшүлэгъу тыфэхъуугъ. Краснодар краим футболымкэ икіеух зэукигъухэр Кабардинкэм зэрэцкъохэрэм аштышигъэгъозарь. 2006-рэ ильесим къэхъугъэ клалэхэр чэпьюгъум и 10 — 15-м зэдешлэштых. Адыгейим икомандэ хагъеунэфыкырэ чыпілхэм афзанэ, тренерхэр Тэтэр Нурыйрэ Пэунэжь Азэмэтэрэ.

Сурэтим итхэр: Ю. Манченкэмэрэ Р. Шыумадэмэрэ агъэсэрэ ешлаклохэм ящэнэрэ чыпілэр Краснодар краим къыщдэзыхъыгъэхэр.

Апшъэрэ купыр

Анахыбэрэ Іэгуаор дэзыдзагъэхэр

Урысыем футболымкэ иапшъэрэ куп хэт командахэм яшлаклохэу къэлапчъэм Іэгуаор анахыбэрэ мыгъэ дэзыдзагъэхэм шъуащытэгъэгъуазэ.

1. К. Промес — 11, «Спартак»
2. К. Нобоа — 9, «Шыачэ»
3. Ф. Малком — 8, «Зенит»
4. Э. Сперцян — 8, «Краснодар»

5. В. Сычевой — 7, «Оренбург»
6. Ф. Чалов — 7, ЦСКА
7. Д. Полоз — 7, «Ростов»

Ятлонэрэ купыр

1. Д. Лаврищев — 6, «Кубань Х.»
2. Р. Магомедов — 6, «Форте»
3. А. Хачыр — 5, «Спартак»
4. Г. Миносян — 5, «Биолог»
5. И. Матюшенко — 5, «Кубань Х.»
6. М. Абакиров — 5, «Черноморец»
7. Колмаков — 5, «Чайка»
8. А. Къонэ — 4, «Зэкъошныгъ»
9. А. Максименко — 4, «Ротор»
10. Г. Кучиев — 4, «Мэшыкъу».

Самбо

Екатеринэ Армением щыбэнэшт

Дунаим иньбжыкігъэхэм самбэмкэ язэнэкъоку чьэпьюгъум и 15 — 16-м Армением щыклошт.

Урысыем ихэшыпкыгъэ команда хэтэу Екатерина Соловьевар аларгэгүм щыбэнэштхэм ашыщ.

Лъэустэнхабэл щаптугъэ Екатерина Соловьевар Европэм иньбжыкігъэхэм язэнэкъокуу Сербием щызэхащагъэм джырэблагъэ хэлэжьагъ. Килограмм 88-м нахьыбэ къэзыщечихэрэ якуп ятлонэрэ чыпілэр къыщдихыгъ.

Екатерина Соловьевар Адыгэ къэралыгъо университетын физкультурэмрэ дзюдомрэклэ и Институт щеджэ, тренерхэу Нэнъжъ Байзэт ишащ. Урысыем самбэмкэ ихэшыпкыгъэ команда итренерхэм аужыре улээклунхэр зэхажагъэх. Екатерина Соловьевар дунэе зэнэкъокум дэгъоу зыфигъэхъазырыгъ, —

къытиуагъ Адыгэ Республикаим самбэмкэ спорт еджаплэ ипашэу, Урысыем спортымкэ дунэе класс зиэ имастерэрэ Делэкъо Адам.

Екатерина Соловьевар ильес 16 — 18 зыныбжь пшашхъэхэм язэнэкъокуу чанэу хэлэжьенеу, игъэхъагъэхэмкэ тигъэгушонеу фэтэло.

Зэхэзыщагъэр
ыкИ къыдэзыгъэхъырэ:
АР-м лъэпкэ Йофхэмкэ, Іэкыб къэралхэм ашылсэурэ тильэпкъэгъухэм адирялз зэхъынгъэхэмкэ ыкИ къебар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр: 385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр: 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79
Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кіэ заджэхэрэ тхыпэхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары.
Сатырхэм азығыр I, 5-рэ дэлжээ, шрифтыр I2-м нахь цыкунуу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкъегъэхъохъ.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаутыгъэр: УФ-м хуутын йофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкИ зэлтынхэмкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыплэ гээлорышлал, зэраушыхъаутыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъаутыгъэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкъемкИ
пчагъэр
4656
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1828

Хэутынум узышыкэлтхэнэу Ѣытэхъэрэ Сыхъатыр 18.00
Зыщаушыхъаутыгъэр
уахтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъаэр
Дэрбэ Т.И.
Редактор
шхъаэр
Мэцлэкъо С. А.
Пшъэдэжъыкъ
зыхъырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.